

Demokratik Merkeziyetçilik ve Genel Tartışma

Behice BORAN Genel Başkan

Demokratik merkeziyetçilik üzerinde çok durduk. Durmakta da haklıydık. Birincisi, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partilerin temel ilkesidir bu. İkincisi, partinin tek bir irade, tek bir eylem öznesi gibi işleyebilmesinin, tüm etkinliğini gösterebilmesinin de temel koşuludur.

Partinin bir mücadele aracı olduğunu da belirttik. Bunun da altını çizmek, vurgulamak bir abartma olmaz. Parti, bir sınıf mücadelesi aracıdır. İşçi sınıfının mücadelesinin en üst düzeyde, en önde gelen aracıdır, çünkü doğrudan politik iktidarı hedef alır ve işçi sınıfının mücadelesini tümünde yönlendirme, sendikaları, demokratik kitle örgütlerini, kooperatifleri, kültür dernekleriyle tümünde yönlendirme işleviyle yükümlüdür. Belli bir toplumda ve belli bir zaman bölümünde işçi sınıfının partisi bu işlevi verili öznelle ve nesnel koşullar altında ancak şu veya bu ölçüde yerine getirebilir, ama amaç, tam yerine getirebilmektir. Yapılan çalışmaların tümü partinin mücadelesine gücünü, etkinliğini geliştirmeye, artırmaya yöneliktir.

Demokratik merkeziyetçi uygulama, sınıfsal mücadele yeteneğini en iyi geliştirme ve yaşamda gerçekleştirme yöntemidir. Demokratik merkeziyetçilik iki yanlı bir sonucu elde etmeyi sağlar. Bir yandan, parti bin-

lerce —çok gelişkin hallerde yüzbinlerce, milyonlarca— üyeden oluşmaz. Düşünme, karar verme, irade bildirme ve iradeyi uygulamaya geçirme ise tek tek bireylerin davranışlarıdır. Bunları kolektif tek bir irade, tek bir özne olarak birleştirmek, bireysel özne ve iradelerden kolektif bir özne ve irade oluşturmak ancak demokratik merkeziyetçilikle olanaklıdır. Parti bir kolektif irade, kolektif özne olabildiği ölçüde de mücadele yetkinliğini geliştirir.

Demokratik merkeziyetçi uygulama, işleyiş hiç bir parti üyesini tek başına bırakmamakla, onu mutlaka örgütsel bir birimin —çalışma ekibinin, çalışma grubunun, büronun, organın— bir üyesi, bir bütünün organik, işlevsel bir parçası yapmakla başlar. Günlük parti çalışmalarında üye bu küçük birimlerden birinin işlevsel bir elemanı olarak davranır, iş görür. Kolektif irade, kolektif özne bu küçük birimlerden oluşma sürecine girer. Bunların bağlı oldukları kademe, ilçe, il, merkez organları yoluyla; ilçe, il toplantıları, kongreleri, bölge ve il temsilcileri toplantıları kanalıyla kolektif irade ve özne daha geniş kapsamlı ve daha merkezi düzeylere doğru gelişip örgütlenir. Bireysel bilinç ve iradelerin, birleşerek kolektif bilinç ve iradeye dönüşmesi kademe kademe örgütsel birimlerde serbest tartışma, değerlendirme, eleştiri ve özelleştirilme, hep birlikte yürütülen çalışmalarla gerçekleşir ve perçinlenir. Bu, tam bir demokratik işleyiştir. Bu demokratik süreç sonu-

cu çoğunluğun aldığı kararların azınlığı, üst organların kararlarının tüm alt kademeleri bağlaması kuralı kolektif iradenin pratiğe, eyleme dönüşünde, sınıf mücadelesinin yürütülmesinde partinin tek bir kolektif özne gibi hareket edebilmesini sağlar. Partinin sınıf mücadelesinde başarılı olabilmesi tek bir kolektif özne gibi hareket edebilme yeteneğine bağlıdır; bu, başarısının tek şartı değilse de, vazgeçilmez şartıdır.

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partileri ve bu arada bizim partimiz günlük çalışmalarında böyle bir değerlendirme tartışma eleştiri ve özelleştirme karar alma birlikte yürütülen çalışmalarla kararları pratiğe geçirme sarmalı içinde hareket etmekte beraber, zaman zaman belli bir konuyu aynı anda tüm örgütte en alt birimlerden başlayarak tartışmaya açma yoluna da giderler. Bu, tüm üyeleri yakından ilgilendiren ve tüm örgüt birimlerinin önemli katkısı olabileceği düşünülen ve istenen konularda yapılır. Büyük Kongre'de alınacak karar tasarılarının örgüte sunulması tartışılması partimiz tüzüğü gereğidir ve her iki Büyük Kongreden önce bu tartışmalar yapılmıştır. Bunlardan başka bir de Çalışma Ekipleri Genelgesi tüm çalışma ekiplerinde tartışmaya açılmıştır. Böylece, bugüne değin partimizde üç genel tartışma yer almıştır.

Şimdi, seçimlerden sonra Merkez Yönetim Kurulu seçim çalışmalarıyla sonuçları ışığında ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında partimizin ör-

gütsel, ideolojik, politik sorunları ve öündeki görevleri konusunu örgüt birimlerinde genel tartışmaya açmıştır. Seçim çalışmalarını aynı süre içinde hemen hemen tüm parti örgütlerinde aynı biçimlerde yürütmüş oldukları çalışmalardır. (Seçime girmeyen iller de girenleri yarımdır olmuş tur.) Aynı zaman bölümünde ve aynı genel koşullarda parti örgütünün bu denli geniş çapta yürüttüğü çalışmaların ve karşılaşılan sorunların değerlendirme ve tartışmasını yine aynı çapta ve yine aynı zaman süresinde tüm örgüt birimlerinde hep bir den yapılmadığı elbette büyük yarar vardır. Bu çalışmalarda örgüt birimleri ve üyeler önemli ve ilginç gözlemlerde bulunmuş, deneyimler kazanmış olmalıdırlar. Şimdi istenen, bu birbirinde az çok kopuk gözlem ve deneyimlerin birarada topluca gözden geçirilmesi bir değerlendirilmesinin yapılarak raporlar halinde dökülmüsidir. 14 sayılı genelgede belirtilmiş üzere tartışmalar alt birimlerden ilçe ve il kademelerine yükselerek, çalışma gruplarını partimize yansıtarak da kapsayarak görüşcek ve tüm birim ve kademelerin raporları birarada ele alınıp bütününde değerlendirilmek üzere Genel Merkez'de toplanacaktır. Merkez'in, yani MYK'nın değerlendirmesi 10. İl Temsilcileri Toplantısı'nda açıklanacak ve orada tartışılacaktır. Bundan sonra MYK, son değerlendirmesini

ve kararlarını örgüte bildirecektir. Böylece seçicilere ilişkin olarak açılan genel tartışmada kolektif irade oluşmuş ve gerçekleşmiş olacaktır. Şunu da belirtirim ki yapılması gereken ve istenen sadece seçim çalışmalarının eleştirilmesi bir değerlendirmesi değildir. Seçimler açısından toplumun genel ve yerel koşullarına, durumuna ilişkin gözlemler izlenimler üzerinde de durulmalıdır, Parti propagandasını götürdüğümüz fabrika, kitle örgütü, mahalle ve köylerde ne gibi durumlar davranışlar, görüş ve tepkilerle karşılaşıyor? Başka bir deyişle, seçmenler bizim propagandamızı kabule, özümsemeye ne derece yatkın ve eğilimliydiler? Olumsuzluklar görülyorduysa, bu, bizim propagandamızın uygun olmasından mı, yoksa seçmenlerin politik bilinç düzeyinin düşük olusundan mıydı? Seçmenlerin istekleri, beklentileri neydi? Seçmenlerin partimize ve propagandamıza gösterdikleri tepkilerde içinde buldukları toplumsal ortama göre farklılaşma var mıydı? Bu ve benzeri sorular, yani yalnız Parti'nin çalışmalarına değil, bu çalışmaların yönediği çevrelere, ortama ilişkin sorular ve olası cevapları da tartışmaların ve sonuçta ortaya çıkacak raporun kapsamı içinde olmalıdır. Unutmamak gerekir ki, her çalışma, özne ile nesnel çevre arasında karşılıklı bir ilişkidir; seçim çalışmaları özellikle öyledir.

Demek ki, seçicilere ilişkin olarak yalnızca çalışmalarını ve alınan sonuçları değil, genel ve yerel toplumsal koşulları ve gerçekleşmiş birrey ve kesimlerin tepkilerini de tartışacak ve değerlendireceğiz.

Bu kadar da değil. Seçim çalışmaları ve sonuçlarındaki başka, partimizde ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarıyla öündeki görevler de tartışma kapsamı içindedir. Böyle olması da doğaldır, çünkü seçim çalışmalarının genel ideolojik, politik ve örgütsel çalışmalarından ve bu alanlardaki sorunlarından kopuk, kendi başına bir konu değildir. Bu genel tartışma bu açıdan parti örgütünün ve çalışmalarının bir bütün halinde gözden geçirilmesi, bir bilançosunun çıkarılması anlamına gelecektir.

Partimiz örgütünün bu önemli görevin altından başarıyla kalkacağına inanıyoruz. Tartışmaların, değerlendirmelerin ve eleştirilen kişilerle uğraşma- ve kısır çekimler düzeyine hiç düşürülmeyen, örgütsel çalışmaların daha iyi yürütmesini, daha iyi sonuçlar alınmasını sağlamaya yönelik olarak yapılacağına da inanıyoruz. Ve inanıyoruz ki, sonuç, Parti'nin bilimsel sosyalist raya daha sağlam oturulmasını, amaçlarına daha büyük bir isabetle yönlendirilmesi olacaktır.

Büyük Ekim Devrimi

62. Yıl Hepimize Kutlu Olsun

Çoğu geçmiş sınıfların ortak zati ve başarıları bile zamanın aşındırmasına uğrak. Artık tarihin dizginleri elinde tutan çağdaş sınıfın elde ettiği kazanımların büyükölçüde geçmişin en önemli sayılan günleri orkestra tür. Fevkalâ dönemim, kapitalizmin en ileri atılmalarını bayraklı, bugün, bir zamanlar bu atılmaları öncülük sınıf olan sömürücü sınıfların değil, tarihin bütününü oluşturan mirasını mücadelesine temel yapan işçi ve emekçilerin elinde yükseliyor.

Dünyanın eteki kapitalist ülkelerinde ve Türkiye'de burjuvazinin öncülük ettiği başarıları simgeleyen resmi kutlamaların birer başı kapı halkı gelmiş olmasına, işle bu yuzdendir, Kapitalist ülkelerde bu tar bayramlar, kutlamalar, ancak burjuvazinin yozlaşmış ve kitlelerin düzenlen kapışlarını ortaya koyan birer kuru tören, ya da yalnızca birer tati günüdür durumuna düşmüştür.

Buna karşılık, kendi büyük günlerinde işçi sınıfların yarınları, şahıbi, gücü, yükelemleri bir sınıf olduğu her ocağın kutlanmaktadır. İşçi sınıfı tarihinde her büyük gün ileri başarıların, yeni, sömürsüz bir dünyanın kuruluşunun kilometre taşlarıdır. Bu anlamlı uğrunun olarak da, bu günler biçimsel değil, giderek unutulmak bir yana, her defasında ortan bir coşku ve kitlelilikle kutlanmakta, bu günler daha ileri başarılarla uluşma kararlılığının bilimsel bayramları, törenleri konu olmaktadır.

Bu özallık işçi sınıfının tüm insanlık tarihinde bir dönemi kapatıp bir başka dönemi açtığı en büyük zati, Ekim Devrimi kutlamalarında en açık bir biçimde gözler önüne serilmektedir.

Aydınlığın karanlığı, emekçilerin sömürüye, kitle gücünün zorbalığa karşı verdiği ve tüm insanlık toplumları boyunca birlerce yıl devam eden mücadelelerin ilk kalıcı başarıları her yıl, o yıl içinde sosyalizme ulaşan, sosyalizm yolunda önemli dönemelemler geçen yeni yeni milyonlar tarafından kutlanmaktadır.

Sınıfsız, sömürsüz bir toplumun kurulmasının bir hayal olmaktan çıkıp canlı ve boyuna yeni başarılarla uluşan bir güçlük durumuna geçişinin başlangıcı, dünya işçileri, emekçileri için bir mülk başlangıcı, uğrunda mücadele edilen hedeflerin bir sıfışı olarak kutlanmaktadır. Bu ülkelerin işçi sınıfı partileri Ekim Devrimi'nin evrensel sonuçları dolu büyük bir ilham kaynağı olarak her yıl daha ayrıntılı olarak değerlendirilmekte, önemine uygun bir biçimde kutlanmaktadır.

Bilimsel sosyalist olmayan, ama anti-komünizmin tuzağına da düşmemiş, tüm demokratlar, burjuvaziler Ekim Devrimi'nin dünyada demokratik hakların, sürekli bir başarı temel güvencelerinden biri olarak sayı ile anmakta, dostca duygularını ifade etmektedir.

Ulusal kurtuluşları için mücadele veren, ya da bu mücadelede başarı ile sonuçlanmış, ulusal kurtuluş geleneklerini sürdüren halklar, örgütler Ekim Devrimi'nin kendi mücadelelerinin bir parçası olarak görmekte, ulusal kurtuluş hareketlerinin en büyük ve güvenilir dostu sosyalist sistemi yaratan devrimi, anlamını birlektir kutlamaktadır.

Ekim Devrimi oradan çok daha uzun yıllar geçse de dünyanın tüm ilerici güçlerinin ortak bir başarıları olarak kutlanıyor, daha ileri başarıların temelini oluşturmaya, işle bu niteliğinin bir sonucu olarak devam edecektir.

Ekim Devrimi Türkiye için kapitalist bir çökün, emperyalizme bağımlı bir ülkelerin işçi sınıfı ve halkı için taşıdığı önem de aşan bir değere sahiptir.

Ekim Devrimi Türkiye'de bilimsel sosyalist hareketin almış olduğu yıllık bir gelişmeye kapısının koşullarını yaratan, işçi sınıfı biliminin ve yeni tip parti anlayışının temel taşları olan bir dönemdir. Geçmiş Devrim sırasında esir olarak bulunanların sosyalizme tanışmalarını sağlayarak, gerek Devrim Avrupa'daki etkileri dolayısıyla ve gerekse dünyanın ilk sosyalist ülkesine Devrim sonrasında gidip bu büyük denemelerden aldıkları ilhamla Türkiye'ye dönerek yayılıyor Ekim Devrimi işçi sınıfının politik hareketinin yeni bir niteliğe kavuşmasına başlılı ayınmıştır. Devrimin genel kitlelere oradan yola çıktığı, sempatise burjuvazinin bütün saldırılarına rağmen ortadan kaldırılmayan bir başlangıcın yapılmasına önemli katkılarıda bulunmuştur.

Ekim Devrimi ulusal kurtuluş savaşımızın başarıyla sonuçlanmasını, Anadolu toprakları üzerinde politik olarak emperyalizmden bağımsız bir cumhuriyetin kuruluşunun da temel dayanaklarından biri olması, iki ülke halkları arasında yıkılmaz bir dostluğun kurulmasına olanak vermiştir. Daha sonraki bütün dönemler boyunca emperyalizmin dayatmaları karşısında bu dayatmaları sıralayan bir faktör olarak Ekim Devrimi ile kurulan Sovyet Devleti ve onun yaptığı ekonomik yardımlar özimsenmeyecek bir işlev görmüştür.

Ekim Devrimi'nin 62. yılı tüm dünya halklarına, dünya işçi sınıfı hareketine kutlu olsun!

Bilindiği üzere, 10-17 Kasım, her yıl dünya ilerici, demokrat gençlik tarafından Gençlik Haftası olarak kutlanmaktadır. Bu günlerin seçilmesi benzersiz değildir. 17 Kasım, Prag üniversitelerinin faşist Alman işgal ordusuna karşı kahramanca direniş başlatıldığı günü yıldönümüdür; 10 Kasım ise Dünya Demokrat Gençlik Federasyonu'nun kuruluş günü.

Türkiye'de ilk olarak daha 1947'de dönemin bilimsel sosyalist, ilerici yüksek öğrenim gençliğinin örgütü İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği tarafından kutlanmaya başlanan, dünya demokrat, ilerici gençliğinin bu unutulmaz günleri, bugün de gençliğimiz, çeşitli gösteriler, kültürel, sanatsal etkinliklerle kutlamaya hazırlanmaktadır.

Başkarlık Kurulumuz dünya ve ülkemiz gençliği için bu haftanın taşıdığı büyük önem bir kere daha dikkati çekerek bu günlerden de yararlanarak tüm örgütlerimiz gençliği kitleleş örgütlenmesini ilişkin görevlerimizi ve bu görevlerin ivedilikle yerine getirilmesini önemini yeniden hatırlamaya kararlaşmıştık.

Dünya Gençlik Haftası ve Gençliğin Kitleleş Örgütlenmesinde Görevlerimiz

Gerçekten 2. Büyük Kongre'mizde konumuz üzerinde hassasiyetle durulması ve gençliğin kitleleş örgütlenmesine ilişkin olarak aşağıdaki karar alınmış bulunmaktadır:

«Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi,...

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin önemli bir gücü olan gençliğin dağınıklık içinde bulunma durumunun genel siletk sürmesinde faşist, burjuvazist, oportünist kadroların yolunda partilerin ön rünlüğünde başarı! örgütsel adımlar atıldığını tespit ederek; bu adımların geliştirilmesi ve örgütsel hareketin daha da kitleleşmesinde yolunda çaba göstermekle ilgili birimleri ve partileri görevli kılar.»

Bu kararın dayalı olarak Başkanlık Kurulumuzun aldığı son karar uyarınca, tüm örgütlerimiz ve partilerimiz, yörelerinde gençlik örgütlenmesini, bundan daha kitleleşmesini, yoksa örgütün kurulmasını yolunda yol gösterici çabalarını yoğunlaştırarak yükümlü bulunmaktadırlar.

İki aylık Araştırma, İnceleme, Tartışma Dergimiz YURT VE DÜNYA'nın Kasım 1979'da çıkan 18. sayısıyla üçüncü cildi tamamlanmış oluyor.

18. sayıyla birlikte sene başında abone olan okurlarımızın abone süreleri de sona eriyor. 1 Ocak 1980'de çıkacak 19. sayı Yurt ve Dünya için abonelerin yenilenmesi gerekmektedir.

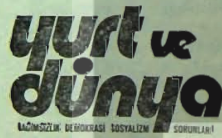
Yeni yıl için abone makbuzları bütün Parti örgütlerine gönderilmektedir. Parti örgütlerimiz eski abonelerle ilişki kurarak aboneliklerin yenilenmesini sağlayacaklar ve yeni aboneler bularak abone sayımızın artmasına katkıda bulunacaklardır.

İki yıldır fiyat artırmayan YURT VE DÜNYA, kağıt, dizgi ve baskı fiyatlarıyla diğer giderlerdeki büyük artışları karşısında fiyat artırımına gitmek zorunda kaldı.

Fiyatı 50 liraya çıkarılan Yurt ve Dünya'nın yıllık abonesi de 250 lira olarak tesbit edildi.

Parti örgütlerimiz abone makbuzları ellerine ulaşır ulaşmaz, aboneliklerin yenilenmesi ve yeni aboneler bulunması için bugünden hazırlıklarını yaparak bu görevi başarıyla yerine getireceklerdir.

Abone makbuzlarının dikkatle doldurulması ve hızla Genel Merkez'e gönderilmesi, derginin abonelerimize zamanında ve aksamadan ulaştırılması için gereklidir. Abone bedellerinin «TİP Basın Bürosu, Hesap No: 330, TC Ziraat Bankası Cemberlitas - İstanbul» hesabına Ziraat Bankası şubelerine yatırılması ve Genel Merkez'e bilgi verilmesi için örgütümüzün göstereceği titizlik de dergiyi önemli katkılar sağlayacaktır.

Yurt ve Dünya Aboneleri Yenileniyor

İşçi Sınıfı Partilerinde: Tartışma

İşçi sınıfının ve bağlağı emekçi kitlelerin iktidar hedefleyen sınıf mücadelesinde, politik iktidar ele geçirmeye ve sosyalizme inşa sürecinde temel silahlı Partidir. Partinin bu işlevlerini yerine getirmeye vazgeçilmez işlevi mekanizması; demokratik merkeziyetçi işleyişidir. Tüm burjuva uyduklarına ve saldırılarına karşı demokratik merkeziyetçi işleviğin mükemmelliği ve gelişkinliği Partinin tarihsel görevlerini başarmının temel koşuludur.

İşçi sınıfı partilerinin yaşamında demokratik merkeziyetçi işleviğin çok zengin ve boyutu bicimleriydi. Bunlardan biri de tartışma biçimidir. İşçi sınıfının politik hareketinin önemli mücadelesinde dönemlere göre hayata geçirildi tartışma partinin ulaştığı düzeyde yeni otlim ve acımların aracı olmaktadır. «Tartışmanın genel bir tanımını yapmadan önce, tartışmanın ne olduğunu baktık gerekir.

«Tartışma bir kongre değildir. Tartışmanın kendisi tartışmaya katılanlara resen kararlar dönüştürülür. «Tartışma» açmaya karar veren yetkili organ tartışma kapsamını, tartışmanın işiğında kararlar dönüştürerek tek organdır. Bu nedenle tartışmaya katılan her parti birimi kendi biriminde ortaya çıkan sonuçları doğrudan karara dönüştürme yetkisine sahip bulunmaz.

«Tartışma» partinin normal işleyişinde alt kademelerden, üst kademelere doğru öneri, de-ğerlendirme, eleştiri akışının olağan bir biçimi de değildir. Partinin her birimi her zaman be-berli bir konuda, ya da genel düzeyde öneri, de-ğerlendirme, eleştiri-özleştirilimleri üst kademe-ler aktarma, ya da bunları ileri gereken demo-kratik merkeziyetçi mekanizmasını biçimlerini iş-leyemeyi talep etme hakkına sahiptir. Ancak bu hak tüzük çerçevesinde istişe bağlı olarak kul-tanılan bir haktır.

Bir kongre olmamakla birlikte, demokratik mer-keziyetçi işleviğin bir biçimini, üst tartışması nasıl tanımlayabiliriz? «Tartışma» partii müca-delesinin yürütüldüğü platformun, bunu oluşturu-ru strateji ve taktiklerin bütünüdür, deneyler işiğında değerlendirilmesi; bu sonuçlardan hareketle ileri gelen dönem mücadelesi politi-kasının oluşturulmasında kolektif bir arayış ve bu arayışta gelişmelerin tesbiti çalışmasıdır.

«Dünya devrimi pratiği bu alanda da sayısız deneyi sahiptir. İşçi sınıfı partileri değişik dö-nemlerde, değişik boyut ve biçimlerde yaşamış ö-neriye sahip tartışmalar yapılmıştır. İşçi sin-ifi partilerinin tartışmalarında yeni ve radikal so-derce önemli olan tartışmaların genelinde bu bağ-likta toplanabilir.

Birincisi, parti önderliğinin yürüttüğü müca-delesiyi ve sonuçlarını, yeni dönemde yürütmeyi düşündüğü mücadele hattını parti örgütünde tar-tışmaya açmasıdır. Böyle tartışmalarda yetkili organ bir raporla görüşlerini ortaya koymakta ve tartışma bu görüşlerin öznetilmesi, ya da bu görüşlere ilişkin bir karar biçiminde gelişme-lerin tesbitini esas almaktadır. En çarpıcı ö-rneğiyle 1923'te İtalyan Partisi'nde bu tartış-mayı görmekteyiz.

O dönemde İtalya bir seçim gecirilmiş bulun-maktaydı. Seçim önce parti önderliği gitmekte artan bir tehlike haline gelen faşist hareket

karşısında tüm ilerici, demokrat, radikal güce-riğin işbirliğini esas alan bir politika izlemiştir. Ancak bu politika partinin dışındaki güçlerce kavranamamış ve dolayısıyla başarılı olama-mıştır. Seçim sonuçları böyle bir politikanın ge-rekliğini ortaya koyduktan sonra da, parti ö-nderliği bu doğrultuda politik bir rota izleme ka-rarı aldı ve bunu tartışmaya açtı. Bu tartışma-ya yetkili organ bir raporla görüşlerini ortaya koydu. Bu tartışmada parti birimleri çoğunlukla önderliğin görüşlerine katılmadığını yaptığı tar-tışma ele gösterdi. Parti önderliği görüşlerinin doğruluğuna inanmakta beraber, örgütün e-ğilimine saygılı olacağını açıklayarak tartışmayı bitirdi.

İkinci bağlika toplanabilecek tartışma ise, bir dönem sonunda parti mücadelesinin yürütüldü-ğü çeşitli alanlardaki somut bicimlerini de-ğerlendirme ve yeni dönemde yeni biçimlerini ve bu biçimlerin yaşamı gereklilikleri belir-leme ve bu faaliyetleri kolektif irade oluşumu şek-linde sürdürmektir. Bu tartışmalarda genellikle yetkili organlar tartışmanın esası olabilmek için rapor dışında, bir değerlendirme önceden yap-mamaktadırlar. Bu tartışma sürecinde oylama veya oylamasız biçimlerde parti birimlerinin tar-tışmaları yetkili organla toplanmakta ve bu-nun işiğında gereken kararlar alınmaktadır. Fa-ğizim belasının Avrupa'yı sardığı dönemlerde an-fağıst mücadele ve partinin kısa ve orta va-delid politik platformlarının oluşturulmasında bu tip tartışmalar görüyoruz. Son olarak Sri Lanka Partisi'nin öncülüğünde oluşturulan cephenin iktidarın düşmesi üzerine yaptığı tartışmayı bu kapsamda görebiliriz. Sri Lanka Partisi bu tartış-mayı 10 yıllık parti deneyimini incelemiş ve sonunda bir kongre ile bu sonuçları karara dö-nüştürerek, yeni mücadele hedefleri, taktikler politikası, partinin özgün görevlerini kolektif olarak belirlemiştir.

Tartışmaların üçüncü çeşidi, günümüzde tüm işçi sınıfı partilerinin yaşamında düzenli ve pe-riodik olarak giren kongre öncesi tartışmalardır. Aralık işçi sınıfı partilerinin hemen tümü kongre kararlarına böyle bir mekanizma işlete-rek tüm birimlerinin görüşleri işiğında formüle et-mektedirler. Bu kapsamdaki tartışmalar sadece kongre kararlarına ilişkin olmamakta, bazen par-tinin bir kongre kararına ilişkin gösteren pro-gramına ilişkin değişiklik, yenileştirme, geliştirme kararları da bu çerçevede tartışmaya açılmak-tadır. Örneğin Yunanistan Partisi'nin 10. Kong-resi böyle bir tartışma sürecinin sonunda to-panmıştır. Parti, faşist cunta koşullarındaki poli-tik tutumunu, faşist cunta devriltilmesinin sonra gözden geçirmeye ve yeni koşullara göre formüle etme gereğini duymuş ve bunu örgütlerinde yü-rüttüğü tartışma ile geliştirerek, kongresinde tar-tışma sonuçlarını işiğında yeni koşullardaki mü-cadele hedeflerini ve politikasını belirlemiştir.

Ebbeite işçi sınıfı partilerinin tartışma kapsa-mlarına ve işlevlerine ilişkin çeşitlilikler bunlara sınırlı değildir. Örneğin Partimizde de olduğu gibi önemli politik olaylarda, partinin özgün ça-ğırılmalarına da tartışmalar açılabilir. 1977 seçimlerine ve Çarlık Ekipleri genelgesine iliş-kin yaptığımız çalışmada gibi.

İşçi sınıfı partilerinin tartışma yöntem ve bi-çimleri de çok zenginlerdir. Örneğin tartışmalar

yetkili organ raporlarına bağlı, ya da raporsuz sadece bir başlika toplanan konularla yürütü-lürler. Tartışma her türlü biçimde, ya da oylama-ya saygılı olabilir. Ancak biçimlerdeki çeşitlilik yanısıra her biçimde esas olan 4 unsur vardır.

Birincisi, tartışma, partilerin bir bölümüne tanınan bir hak değil; tüm birimlerine ve son ferden kadar tüm üyelerine tanınan bir hak ve verili bir görevdir.

İkincisi, tartışma parti örgütlenmesinin hiyer-arşik zinciri içinde her kademe yapılan ve hangi kademe olursa olsun tartışma sonuçları doğrudan en üst, yetkili organla iletilen bir faa-liyettir. Dolayısıyla partinin en alt birimlerinin görüşleri ota kademesinin yorumuna tabii olma-kızın doğrudan ve o yetkili üst kademeyle ile-tirilir. Böylece tartışma süreci somut bulduğuna yetkili organ tüm birimlerinin görüşlerini to-panlandığı ve bu görüşlerin doğrudan ele alındığı bir kademe olur.

Üçüncüsü, tartışmayı her üye, içinde bulundu-ğu kademe yapar. Partinin birimleri (Kurullar, tartışma ekipleri, büro, seksiyonlar) dışında bir tartışma platformu oluşturulmaz. Ayrıca her bi-rimde tartışma sürecinde değişik görüşlerin or-taya çıkması olağandır. Ancak bu görüş farklı-klarını tartışma dışında parti yaşamında devranız farklılığı ya da aynı görüştekilerin devranız farklılığı biçiminde dönüştürer. Parti varlığını hi-ziplerin varlığı ile bağdaştırıyarak hareketi na-deniyile böyle bir durum parti yaşamına soku-lumaz.

Dörtüncüsü ise, yukarıda söyleneni dışında tartışma bir partizanlık yarışı değildir. Tartışma-ya, örgüt biriminde tartışma konuşan, en açıkta-ğıca dile getirilen görüşler tartışıldığı birimde, ya da daha üst birimlere parçılık kısıtına vurul-maz. Tartışmada ileri sürülen görüşler bir hizip-leşmeye dayanmadığı sürece bir «toplama» ar-a-cı olmaz. Tartışmada tek parçılık öngörü var-dır: o da tartışma hak ve devrim özgürce ve parti hareketinin güçlenmesi doğrultusunda kul-lanılabilir. Ebbette bu, tartışma süreci te-mamlanıncaya kadardır. Ondan sonra tartışma sonuçları yetkili organca karara dönüştürülür. Bu kararlar birlikte yetkili organ gerek görürse kararlarını örgüte öznetmeye yolunda çalışma-ları yürütür ve böylece farklı eğilimlerin iktidar edilmesi sağlanır.

İşçi sınıfı partilerinin yaşamının vazgeçilmez bir unsuru haline gelen tartışma mekanizması partimizde de, sınıf hareketinin bir gereği ola-rak yerleşmiştir. Bu doğrultuda son Merkez Yönetim Kurulu kararı önemli bir önem olma-kta-dır. Tüm Türkiye İşçi Partileri «Seçim sonuc-larını işiğında ve bugünkü politik ortamda ideolo-jik, politik öngörüler sorunlar ve görevleri, diğ-larına tartışmada ve digerdan yönlendirmeye kalkışacaklara fırsat vermeden özgür hedefleri ile kademelerinde ve kurullarında tartışacak-lardır.

Tüm işçi sınıfı partilerinin yaptığını, Türkiye İşçi sınıfının partisi de yapabileceğini düşüncüde-Dir. Bu inanca ve güvence Türkiye İşçi Partisi'nin sınıf mücadelesindeki önemli bir dönemesi hep bir-likte ve kolektif olarak düşünmeye hazırlanmak-tadır.

Parti İçi Tartışmada Sorumluluklarımız

Bütün gelişmeler, önümüzdeki dö-nem, görevlerimizin daha da ağırla-şacağını ve çeşitleneceğini gösteri-yor.

Bizi bekleyen zorlu görevleri na-sıl başaracağız? Önümüzdeki engel-leri nasıl aşacağız?

Her şeyden önce kendi gücümüzde dayanarak, bu gücü daha da geliştirecek.

Bilimsel sosyalist hareket, işçi ve emekçi kitlelerin çıkarlarını savun-duğu, toplumun ezici çoğunluğunun mücadelesine sahip çıkacağı için, öle-ki hiçbir politik hareketle karşılaştı-rılmayacak kadar büyük bir potansi-yel taşıyır. Ve bilimsel sosyalist hare-ket, kendine hayat veren kaynakla, kitlelerle ilişkilerinin sıklığı ve can-lılığı ölçüsünde güçlenir, gelişir.

Görevlerimizi, dayandığımız sınıf tabanıyla, geniş emekçi kitlelerle bağ-larımızı daha da sağlamlaştırarak, hareketin koklerini en derinlere ulaştırarak başaracağız.

Emperyalizmin ve burjuvazinin önümüze diktiği ve dikiceği engelle-ri her türlü baskı, zulüm ve engelden daha güçlü olan işçi ve emekçilerin gücüne açacağız.

Ellyyoruz ki, işçi sınıfında, yoksul köylülere, emekçi kitlelere öncülüğ-ünde sedebilmemiz, onların gözü, kulağı, beyni olabilmemiz tek yanlış bir iliş-kiyle gerçekleşemez. En geniş kille-lerin deneyim, bilgi, gözlem ve de-ğerlendirmelerine dayanmayan bir mücadele kısır kalmaya, başarısızlı-ğa uğramaya mahkumdur.

Biliyoruz ki, işçi sınıfının en ileri unsurlarının, yaşamını işçi sınıfı da-vasına adanmış emekçi ve aydınlar için parti içinde biraraya gelmesi, ancak partilerinin kitlelerle sıcak, sağlam bağları içinde olmalarıyla anlam ka-zanır.

Yalnız ve yalnız binlerce, milyon-larca gözle gören; binlerce, milyon-larca kulakla duyabilen; binlerin, milyonların beyin gücünü birleştirile-bilen bir hareket yenilmez bir hare-ketdir.

Kitlelere edebilmemiz, onlara öncülüğ edebilmemizin en başta ge-len şartı kitlelerden öğrenen-bilmemiz-dir.

Kitlelerden öğrenme, kitlelerin mü-cadele deneyimlerini özümsemeye, on-ların eğilim ve değerlendirmelerini

titizlikle izleme, bizim sürekli bir gö-revimizdir. Uvriyoruz ve popüliz-me düşmeden her adımda yerine ge-tireceğimiz temel bir görevimizdir.

Kitle bağlarının, kitlelerin kazanıl-masının daha da büyüyen bir önem kazandığı bir dönemde giriyoruz. Da-ha başlangıçta, bir önceki dönem-in değerlendirmesini yapar ve sorun-la-rımızı tartışırken, ezberelemizi sağ-layarak mümkün olabilen en geniş ka-labalıkların katkısını sağlamamız büyük bir önem taşıyor.

Merkez Yönetim Kurulu'nun açtığı tartışmada, üyeler, ekipler ve örgüt kademeleri olarak, önde gelen so-mumluluklarımızdan biri, bu tartış-manın en geniş çevrelerin görüş ve değerlendirmelerini toparlanarak yürütülmüştür. İşçi sınıfının ve emek-çi kitlelerin partisi olmamızın ve bu niteliğimizi boyuna geliştirmemizin önümüzde koyduğumuz görev budur.

En yakın çevremizden, parti yan-daşlarımızla başlayarak ulaşılabilen en geniş çevrelerin yorumlarını, eleştirilerini ve önerilerini saptamamız ve bunları raporlarımızda öznetme-niz, kendi görüşlerimizi bu yorum, eleştiri ve önerileri dikkate alarak belirlememiz, tartışmaların başlanıya yürütülüp sonuçlandırılmasına gü-vençlerimizden biri olacaktır.

Bu vesile ile bir kere daha yan-daşlarımızı, sıradan işçi ve emekçiler-le görüşmemiz, onları dinlememiz, on-lara sorunlar sormamız, değerlendirmelerini öğrenmemiz, parti içi çalış-malarımız için olduğu kadar, bu ki-şilerle parti arasındaki bağların ge-listirmesi bakımından da yararlıdır, gereklidir.

KENDİMİZE GÜVENİYORUZ

Önümüzdeki görevleri yüksek bir başarıyla yerine getirmeye için ö-ğrenemeye gereken bir başka so-mumluluk yanlıştığımız, eksiğimizizi, şimdiki kadar başarımızı sınırlayan unsurları bulup ortaya dökmek ve gidermektir.

Dünya işçi hareketinin önderlerin-den biri şöyle diyor: «Bir politik ör-gütün kendi yanlıştığını karşı ta-ğınun, partinin ne ölçüde içtenlikle ol-duğunu, sınıfına ve emekçi halka karşı olan yükümlülüklerini pratikte ne ölçüde yerine getirdiğini de-ğerlen-dirmenin en önemli ve güvenilir yol-

larından biridir. Bir yanlıştı açık yü-reklilikle kabul etmek, nedenlerini saptamak, buna yol açan koşulları çözümlenmek ve yanlıştı düzenlenin araçlarını belirlemek; iste ciddi bir parti olmanın mihneti taşı. İste, parti-ğin görevlerini nasıl yerine getir-mesi, sınıfını ve nihayet kitleleri na-sıl eğitim yetiştirmesi gerektiğini or-taya koyar.»

Gerçekten, eleştiri ve özleştirinin demokratik merkeziyetçilik dediğimiz bilimsel sosyalist parti işleyişinin başta gelen unsurlarından biri olusu kolayca anlaşılabilir bir noktadır.

Sömürüyü, baskıyı, karanlığı sa-vunmayan, jam tersine bunları ortan-ban kaldırarak için mücadele eden bir hareket gerçeklerden, aydınlanıktan korkmaz.

Ancak «zayıflıkların tartışmaktan korkmamasın, onların üstesinden gelmeyi öğrenmeler». İste bu denedirdir ki, eleştiri ve özleştirin parti-ning devrimci görevlerini artan bir başarıyla yerine getirebilmesinin en önemli araçlarından biridir. Her ka-demede bu gerçeğin kavranmış ve uygulanır olması partinin yararına güvenle bakabilmesinin temel bir ko-suludur.

Çarlık-Başak'ta daha önce çıkan bir yazıda (sayı 48, sayfa 8-9) partide ele-ştiriyi ve özleştiriyi konusuz üzerinde ayrıntılı bir biçimde durulmuştu. Bilimsel sosyalist eleştiri ve özleştiriyi küçük burjuva deşikçülüğü, karşılaşırlığı ve boğuculuğuna orta-ğık hiçbir yanılmadığı, partiyi güç-lendirir, partilere daha aydınlık bir bulaç ve daha büyük bir kararlılık sağlayan bir yöntem olduğu gösteril-miştir. Burada şu anda parti içinde sürdürdüğümüz tartışma ile doğrudan ilişkili birkaç ek yapmakta yarar vardır.

Bilimsel sosyalist mücadele her bir aşkına verilir. Nesnel koşullar içinde yürütülür. Parti içi tartışma ve eleştiriyi bu koşulların gereği gibi dik-kate alınması yapılacak değerlendirmelerin sağlıklılığı bakımından bü-yük önem taşıyır. Tartışma ve eleştiriyi için saptama düşmeden yapı-lmayan gerektir. Nesnel koşulların ve teranesi dikkate alınmaması görüş ve eleştiriyi öznelciğe (subjektiviz-me) götürür. Bu koşulların abartıl-ması ise özel yanlış ve eksikliklerin

İşçilerin katılımı, işçi sınıfının birliği açısından da önemlidir... İşçi sınıfı içindeki etkinliği az da olsa, çeşitli isimlerdeki sosyalist partilerin de UDC içinde yer almaları ve bu uğurda sürdürülen süreklî eylem birliği çalışmalarına katılmaları yararlı olacaktır.» (sayfa 21, siyahlar bizim)

İkî alıntıda söylenen sözlerle, yani CHP'yi sosyal demokrat olarak tanımanın «işçi sınıfının birliği ve bağlaşıkları sorununda karşılıklı, yanlışlıklara yol açacağı» iddiasıyla bu görüşler nasıl bağdaştırılabilir? Ve de «CHP'nin UDC içindeki onuru ve tarihi yer?»

UDC broşüründe «çeşitli isimlerdeki sosyalist partilerin de yararlı olacağı» kaydı düşülerek CHP'ye, sosyalist partilerden de önde yer verilmektedir. Şimdi ise CHP, bu tanımlama yüzkesen derece tersine çevriler. «sosyal demokrat olamaz» deniyor. Acaba bu arada CHP'de bir değişiklik mi olmuştur, CHP'nin üye yapısı mı değişmiştir, yöneticileri mi değiştirmiştir? Hiçbiri değil. O halde, birkaç aylık süre içinde, en temel politikada bu denli birbirine karşıt iki görüş nasıl sürülebilmiştir? Bu derece keyifliğin adı nerede işçi sınıfı politikası olmuştur? Sormak gerekir.

Gelelim emperyalizme ve faşizme karşı mücadele sorununa; işçi sınıfının «bağlaşıkları»na, «işçi sınıfıyla ulusal burjuvazi ve geniş köy ve kent küçük-burjuva yığınlarının bağlaşıklığı... yalnız MC'yi alaşağı etme, faşizmi önleme aracı olarak değil de, ulusal ve demokratik güçlerin ortak iktidarı olan ulusal demokratik bir iktidarı amaçlayan bir muhalefet koalisyonu olarak ele aldığımızda, CHP'nin UDC'de yerini almasının gereği ve önemi daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır.» (UDC broşürü, sayfa 24) Pekli bu görüş, yukarıdaki yeni görüşle nasıl bağdaştırılacaktır; karşılıkları, yanlışlıkları nasıl engel olunacaktır? Dün, 1977 seçimleri öncesinde, süresinde ve sonrasında CHP'yi koşulsuz destekleyenlerin, seçimlere katıldığı için TİP'i «bölücülük»le suçlayanların, bugün 1979 seçimlerinde bu desteği çekmek ve ayrı olarak seçimlere katılabilir için, ya daha inandırıcı gerekçeler icat etmeleri, ya da eski görüşlerini neden, nasıl, niçin değiştirdiklerini açık yüreklilikle açıklamaları gerekir. Yoksa, tüm bu görüşler, yani temel politik görüşler, yalnızca basit bir seçim taktiği olarak mı ele alınmaktadır? O zaman bilinmelidir ki, sınıf mücadelesi ciddi bir iştir; devrim ciddi bir iştir.

Aslında CHP'den bugüne değişmiş

değildir. Türkiye İşçi Partisi, CHP iktidarının ne olacağına daha 1977 seçimleri öncesinde haber veriyordu. Faşizme ve emperyalizme karşı mücadele konusunda CHP'ye ilişkin görüşleri de, dün ne ise, bugün de odur. Çünkü CHP aynı CHP'dir. 22 aylık iktidarında kendisine koşulsuz destek sağlayanların da bu katkılarıyla daha da sağa kayması, daha da uzlaşmacı bir politika izlemesine gelince, bu CHP niteliğindeki partiler için ilk kez yaşanan bir olay değildir. Ve bu konuda sorulacak hesap varsa, bunun, CHP konusunda görüşlerini ta başından beri aynen koruyanlardan değil, CHP'ye koşulsuz destek olanlardan, CHP'nin kuyruluğuna takılanlardan sorulması gerekir. Hiç kimse dün yaptığının bugünkü sonuçlarını inkâr edemez, bu yolla sorumluluktan kurtulamaz.

Kaldı ki, sorun, tek başına CHP'nin politik hattına ilişkin de değildir. CHP tabanı bile «burjuvazinin en deneyimli güçleri» olarak nitelenirse, demokratik gücün birliği için siyasi planda geriyne ne kalır? Bu anlayış «tüm burjuva partisi-ri, birbirlik birbirlerini yesinler» diyen «dar sosyalizm» anlayışıyla bile bağdaştırılmaz. Bu anlayış ve tutumun kendi içinde bile bir mantığı, tutarlılığı yoktur.

Zikvarlar bu kadarla bitmiyor. «Atılım'dan yapılan aynı aktarımdan şu satırları okuyalım: «Egemen sınıflar arasındaki bu çelişkilere işçi sınıfı bazı somut konularında —özellikle emperyalizmin artan baskılarına ve faşizm tehlikesine karşı— son derece geçici, sallantılı da, koşula bağlı da olsa— bağlaşıklık kurmakta yararlanır. Bunu, Ulusal Demokratik Cephe'yi oluşturan ve İleri demokratik devrimi utkuya ulaştıracak bağlaşıklık-tan, işçi sınıfının köylülükte, orta katmanlarla ve ulusal, tekelci olmayan burjuvazinin bir kesimiyle kuracağı bağlaşıklık-tan ayırmak gerekir.» Bununla anlatılmak istenen nedir, hemen soralım: Orta katmanlarla, tekelci olmayan burjuvazinin bir kesimiyle, hatta köylülükte ittifak nasıl kurulacaktır? CHP'nin burjuva partileri içindeki yeri ve onlardan farkı nedir? Örneğin MHP ile AP arasındaki fark gibi midir? Bu katmanların partisi var mıdır, varsa hangisidir?

Bu konulara daha önce şöyle cevap veriyorduk: «Ülkemiz koşullarında ulusal burjuvazinin görüşlerinin ve çıkarlarının etkin politik temsilcisi, köyde ve şehirde yaşayan geniş küçük-burjuva yığınlarının umut bağladığı CHP'nin UDC içinde yer alması sorununu bir kez daha ortaya çıkarmaktadır.» (UDC broşü-

rü, sayfa 23) Burada CHP hakkında öne sürülen görüş ve tanımlama ile yukarıdaki «son derece geçici, sallantılı da, koşula bağlı da olsa» görüşüyle nasıl bağdaştırılacaktır? Dahası, «yalnız MC'yi alaşağı etme, faşizmi önleme aracı olarak değil de, ulusal ve demokratik güçlerin ortak iktidarı için «CHP'nin UDC'de yerini almasının gereği ve önemi» (UDC broşürü, sayfa 24) nasıl bağdaştırılacaktır?

Sorular uzatılabilir. Bu soruların hiçbirine inandırıcı bir yanıt verme, temel konularda bu denli zıkkaz çizen bir politikayı haklı gösterebilmek olanağı da yoktur. Lenin'in bu alanda söylediği aynen şudur: «Proletarya, proleterden yarı proletere (...) yarı proleterden küçük köylüye (ve kent ya da köydeki küçük zanaatçıya, genel olarak küçük işletmeye) küçük köylüden orta köylüye vb. geçişi yansıtın son derece çeşitli toplumsal tiplerle çevrili olmasında; proleteryanın kendisi de, meslek grupları gibi, bazen dini vb. gruplar gibi kategorilere bölünmesinde, kapitalizm, kapitalizmi oluşturmaz. Proletaryanın öncüsü için... aynı yarı proleter gruplarıyla... ve küçük üretici partileriyle anlaşmaları yapmanın, uzlaşmaları varmasının gereği bundan doğmaktadır. Sorun bu taktiği proleteryanın genel olarak bilincini, devrimci ruhunu, mücadeleye etme ve yenme yeteneğini düşürecek değil, yükseltecek biçimde uygulamayı bilmektir. Bellirtilim ki, bolşeviklerin menşeviklere zaferi sadece 1917 Ekim Devriminden önce değil, bu devrimden sonra da... anlaşmaları, uzlaşmaları taktiğinin uygulanmasını gerektirmiştir.» (V.İ. Lenin, «Sol» Komünizm, sayfa 75-76, Sol Yayınları, siyahlar bizim)

Taktik adına teslim olunursa, taktik adına kendi varlığını inkâr edecek bağlantılara girilirse sonunda iş, yoplanları değil, ittifak politikasını bile inkârı karar gider. Ya da daha önemlisi, en temel bir sorun, geçici, taktik bir sorun düzeyine indirgenir.

Adı geçen yazıda, caresizlikten bir gün önce söylediği bir gün sonra inkâr eden bu görüşler daha ileri boyutlara varmakta, bir başka alanda da teorik, ideolojik hata yinelenmektedir. Şöyle: «... böylece bir hükümete «köklü dönüşüm», «demokratikleşme» yolunda «adım attırmayı» kendine «yakin» program yapmak burjuvazinin kuyruluğuna takılmak olur. Buna karşılık, İkinci yondeki çelişkilere görmemek ise anti-emperyalist, anti-faşist savaşta onarılmaz yanlışlıklara, sektarlıklara yol açar. Pratikte

bu iki yanlış aynı anda yaşıyoruz. Aynı şekilde söyleyebiliriz. «Atılım, Temmuz sayısında aktaran Ürün Yayınları, No: 43, sayfa 10)

Burada kast edilen herhalde Türkiye İşçi Partisi ve onun hazırladığı «Demokratikleşme İçin Plan» çalışması olmalıdır. Ancak hemen belirtelim: Bu çalışmanın, CHP iktidarına «dayatılma», «köklü dönüşümü yaptırmak», «adım attırma» vb. için yapıldığı herhangi bir Türkiye İşçi Partisi yetkilisi, ya da üyesi ne yazdı, ne de söyledi. Bu çalışmaya, daha 1976 yılı güzünde, MC iktidarı döneminde başlanmıştır. Ayrıca Türkiye İşçi Partilleri, CHP'den ne «köklü dönüşüm» beklemişler, ne de bu yolda CHP ile bir pazarlıkları olmuştur. CHP iktidarına yönelik olarak anti-emperyalist ve anti-faşist dönüşümlerin «düşünü» görenlerin kim olduğunu ise herkes bilmektedir. Onun peşinden giden, sınıf hareketini ona koşulsuz olarak teslim eden, yıllanmış oportünistleri komünist diye piyasaya süren herhalde TİP'liler değil. Herkes bilmekte ama, gene de kaptan yerini gösterelim: «İleri demokratik düzenin kurulmasını kolaylaştıracak bir hükümeti işbaşına getirmek», «ilerleme yolu olacak bir iktidarı işbaşına getirmek», «kurulacak hükümet anti-emperyalist, anti-tekel, anti-faşist bir politika izlemelidir» (UDC broşürü, sayfa 10-11). Bütün bunları söyleyen ve bu taleplerini peşine takılarak tatlı rüyalara dalan herhalde TİP'liler değil. Hiç kimse kendi suçuyla başkasına atarak sorumluluktan kurtulamaz.

Plan'a gelince, Sunuş yazısında aynen şöyle deniyor: «Demokratikleşme İçin Plan, 1978-82 çalışmasının, Partimizin ve tüm demokratik güçlerin emperyalizme ve faşizme karşı mücadeledeki hedeflerine yeni bir açıklık kazandıracığına inanıyoruz. Bu çalışma, işçi sınıfının, emekçi kitlelerin ve tüm demokratik güçlerin elinde bir mücadele silahı haline geldikçe XXVİII'ın uygulanması olacaktır.» (DİP, sayfa XXVİII) Bunun neresi CHP hükümetine dayatılmaktadır? Ondan «umut etmektedir? Bunun neresi «hayalet» kurtarıcı?

Plan hakkında söz söylemek isteyenlerin önce Türkiye'yi tanımaları gerekir. Örneğin «sekiz saatlik işgünü yapılandırılmadığı» (TKP Programı ve Beria Onk'er'in seçim bildirgesi) gibi ilkeliklerden kurtulmamak gerek. Küçük hesaplardan arınmak, ideolojik ve politik açıklığa kavuşmak gerek. Yalnızca Plan çalışması bile, Türkiye'yi tanımakta başlı başına bir olaydır; değerlendirilmesi

bilecek için. Ama öncelikle söyleyelim, bu çalışma hiçbir küçük dükkana sığmayacak kadar büyüktür.

Ne var ki, bunlar başına yapılmıyor. İki sayı önce «Ürün Yayınları»nda çalışmanın bilimselliğini kabul zorunda kalıp (en azından bu konuda tartışma açılmayan) ama, politik stratejisini tartışmaya kalkışanların şimdiki bu tür nitelilere girmeleri nedensiz değil. Ama CHP uzlaşmacılığından kurtuluşun yolu da bu değil. Kendine güvenen, «deneyli kadrolarına» güvenenler ne bu tür karalamalara bel bağlar, ne de bu yolla vaktiyle girdiği yükün altından kurtulabileceğini hesap eder.

Türkiye İşçi Partisi ne «kof büburlemelerin», ne de «işçilerin» parti-sidir. Ancak hemen belirtmek gerek. Sınıf mücadelesinin sıcığında pişen ve bu yolda, aynı platform içinde olarak tanımladığı kimi akımları, nesnel olarak sınıf düşmanlığına varan körlüklerine karşı da direnir mevzi alan partidir. TİP olarak biz elbette gururluyuz. Çünkü geçmişimizde uzlaşma yok, kitle kuruculuğu yok, sınıf körlüğü yok, pişik kaçıklar yok. Ve de en önemli sınıf gururumuz bize, görevlerimizi inkâr ettirmediği, tersine hatırlattığı için bir kere daha gururluyuz. Bir kere daha kendimize güveniyoruz.

Seçim sonuçlarını «bir, iki, üç» diye kof işçime için değil, dersler çıkarmak, eksiklik ve yanlışları nesnel mücadelesi için değerlendiriyoruz. Kendimize, örgütümüze güveniyoruz. Kadrolarımıza, üyelerimize güveniyoruz. Ve bundan gurur duyuyoruz, sınıf gururu duyuyoruz. Eşer «işçime» dedikleri bu ise, tümden kabulümüzdür.

Yeni görevler bizi bekliyor. Görevlerimiz bize öncelikle yapmamız gerekenleri gösteriyor. Bunun için de ilk yaptığımız iş, bir kere daha sınıf niteliğimizi yigün biçimde demokratik merkeziyetçilik ilkesinin çalışmalarını oluyor. Bilimsel sosyalizm ve proleterya enter-nasyonalizmi temelleri üzerinde yükselen sınıf örgütümüz içinde, yeni partimiz içinde en geniş anlamıyla bir kere daha demokratik merkeziyetçilik ilkesini işletiyoruz. Demokratik merkeziyetçiliğinin temel koşullarından biri olan «tüm üyelerin alınan kararları ve uygulanmasına katılması»nı en geniş çaplı bir şekilde parti yaşamına sokuyoruz.

Şimdi bunu yapıyoruz. Tartışıyoruz, tartışacağız. Bu tartışmada en küçük bir nokta bile boşlukta kalmayacak, unutulmayacak. En küçük bir eksik, ya da

hata atlanmayacak. Tüm yoldaşlar böyle bir partiyi sahip olmaktan, böyle bir partinin bir üyesi, bir yandaşı olmaktan bir kere daha onur duyuyoruz.

Görevlerimiz ve sorumluluklarımız bize, örgütlenmemizi, örgütlerimizin etkinliğini daha da artırmamızı ve bu ortam içinde bile sorunları örtmek için sağa sola satılmaya değil, her düzeyde ilkel birlik için mücadeleyi ögütüyor. Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nun aldığı karar budur. Bu karar Partimizin sınıf niteliğinin bir kere daha açık göstergesi olmuştur. Bu karar övüncümüzdür.

Parti İçi Eğitimde Değerli İki Kaynak

Dünya işçi sınıfı hareketinin en güçlü atılım dönemlerinden birinin ürünü ve aynı zamanda örgütleyicisi olan Üçüncü Enternasyonalizm, marksist-leninist teorisini yaratıcı gelişmesi, dünya devrimci mücadele deneylerinin genelleştirilmesi ve uluslararası bilimsel sosyalist hareketin politik, strateji ve taktiklerine ilişkin büyük ideolojik mirasını özetleyen «Üçüncü Enternasyonal'in Kısa Tarihi» kısa bir süre önce Bilim Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

Bilim Yayınları tarafından birinci cildi bugünlerde basılan ve Büyük Ekim Sosyalist Devriminin son derece önemli derslerini içeren «Ekim Devrimi Tarihi», «Üçüncü Enternasyonal'in Kısa Tarihi» yanısıra Parti içi eğitimde kullanılacak değerli bir kaynaktır.

Birlik Konusunda ilkesizliğin Geldiği Yer

Türkiye sosyalist hareketinin, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin aşması gereken önemli bir sorun, kavram kargaşasıdır. Bunun pratiğe yansdığı önemli alanlardan biri de, işçi sınıfının çeşitli düzeylerdeki birlik ve işbirliği, eylem birliği sorunu. Kavram kargaşası çoğu kez, ne yazık ki temel metinlerin, ya da sınıf mücadelesinin somut deneylerinin bu sorunlara getirdiği çözümlerin değerlendirilmesinde görülmektedir.

Geçmişte çeşitli ülkelerin pratiğinde ortaya çıkmış çözümlerin aktarılması, yalnızca aktarılması sorunlarının çözümüne yetecek sanılıyordu. Oysa bilimsel sosyalist politikanın en önemli ölçütlerinden biri de her işçi sınıfı partisinin, kendi öndeki sorunları öncelikle kendi somutunda çözmeye çalışması. Bu konuda, özellikle günümüzde, işçi sınıfı hareketlerinin çok zengin olanakları var. Bu zenginliklerden birini de geçmişin getirdiği deneylerden yararlanma olanağı oluşturuyor. Bir koşulla: Kolaycılığa, hazır reçetelerin rahatlığına kaçmadan. Özellikle de hiç tahriyat yapmadan.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nun Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu'na gönderdiği 18.6.1979 tarihli mektupta, konunun önemli şöyle vurgulanıyor: "Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede, 'iş ve eylem birliği', 'cephe örgütlenmesi' gibi konularda ülkemizde var olan kavram kargaşasının ve çarpıtmaların, demokratik güçlerin iş ve eylem birliğini, grupsal birlik ve çıkarları korumanın bir aracı olarak görme eğilimlerinin olumsuzluğuna ve harekete getirdiği zararlarla dikkati çekmeyi gerekli görmekteyiz.

'Partimiz Türkiye İşçi Partisi, belirtilen konulardaki kavram kargaşasının ortadan kaldırılmasını ve çarpıtmaların etkisizleştirilmesini; emperyalizme faşizme karşı mücadelesinin sunusal ve kitlesel düzeyde geliştirilmesi, iş ve eylem birliğinin

sağlanması ve örgütlenmesi için çalışmanın ayrılmaz bir parçası sayılmasını, bunu mücadelesinin başarıya ulaştırılmasında önemli unsurlardan biri olarak görmektedir."

Bugün Türkiye'de hayati önem taşıyan sorunlar, tam da en çok kavram kargaşasının hüküm sürdüğü, işçi sınıfı politik hareketinin tekleşmesi, işçi sınıfının sendikal ve politik düzeyde birliğinin sağlanması faşizme ve emperyalizme karşı iş ve eylem birliğinin oluşturulması sorunlarıdır. Ama bu sorunların aşılması TIP MYK mektubunda da belirtildiği gibi, bu konuda yaratılan kavram kargaşalarının aşılmasına sıkı sıkıya bağlı görünmektedir.

Türkiye İşçi Partisi ile Türkiye Sosyalist İşçi Partisi arasında yapılan birleşme görüşmeleri, sonucuna yaklaşılmışken yani birleşmenin nesnel ve özel koşulları düzeyinde oldukça mesafe alınmışken, TSİP'in, kısaca 'kısa dönemli çıkarılara yönelik politik manevra' diye nitelenebilecek yeni bir takım koşullar öne sürmesi sonucunda kesilmişti. Ancak bu 'ön koşullar'ın bir manevra olmasının ötesinde, bazı çarpıtmalara, kavram kargaşalarına dayalı bir takım gerekçeleri de vardı. TSİP, birleşmeden önce bazı konularda iş ve eylem birliği yaparken önkoşul olarak ileri sürerken hangi mantığa dayanıyordu? Bir tek örgüt halinde birleşebilecek kadar ileri adımlar atılmışken, daha geri düzeyde sayılabilecek bir takım 'iş birliği' önerilerinin getirilmesinin ardında yatan çarpıtma neydi? Bu önkoşulun bir politik manevra olması gerçeğini bir an bile gözden irak tutmaksızın bu manevralara gerekçe yapılan temel çarpıtmaların açığa çıkarılması, bugün, seçim sonrası koşullarında bir kez daha zorunlu olmaktadır.

Bilindiği gibi III. Enternasyonal 7. Kongre Raporu'nda ele alınan konulardan biri de 'İşçi Sınıfının Politik Bütünlüğü' idi. Sorun raporda

şöyle dile getirilmekteydi: "Proletaryanın sınıf mücadelesinin çıkarıları ile proletarya devriminin başarılı olması, her ülkede bir tek proletarya partisinin bulunması zorunluluğuna getirmektedir." Ve sorunun çözümü için en önemli görevin Enternasyonale bağlı partilere düştüğü özellikle vurgulanıyordu.

Rapor'da, bu birliğin, bütünleşmenin gerçekleştirilmesi de 'ilke niteliğinde olan' bazı koşullara dayandırılıyor. Dikkat edilmesi gereken nokta, söz konusu olan bütünleşmenin, ya da politik bütünlüğün bilimsel sosyalist partilerle, aşında işçi sınıfına dayalı olan, işçi sınıfı hareketinden bir sapma niteliği taşıyan sosyal-demokrat partilerin birleşmesi özel noktasında yoğunlaşmıştır. Bunun ön şartlarından sadece biri üzerinde duracağız. Rapor, bu partilerin birleşmesi için öne sürdüğü koşullardan birini şöyle formüle ediyor: "Hareket birliğinin önceden gerçekleştirilmesi şartıyla." (Bu nokta önemli. Bunun gerekliliği de Rapor'da şöyle kaleme alınmış:

"Hareket birliğinin önceden saptanmasının için politik bütünlüğün önkoşulu olması gerekir?"

"Çünkü sermaye ve faşizm saldırısının defedilmesini sağlayacak hareket birliği; işçi çoğunluğu, kapitalizmin devrimini konusundaki genel politik program üzerinde henüz birleşmeden önce mümkün ve zorunludur; proletarya mücadelesinin temel yolu ve amaçları konusunda görüş birliğinin hazırlanması ise -ki bu birlik olmazsa partilerinin birleşmesi mümkün değildir- çok ya da az süren bir zaman gerektirir. Çünkü görüş birliği ancak bugün sınıf düşmanına karşı ortak mücadelede en iyi hazırlanabilir. Birleşik cephe yerine derhal birleşme önermek, atı arabanın arkasına koşmak ve arabanın ileri gideceğini sanmak demektir. Ancak politik bütünlük sorunu bizim için, bir çok sosyal-demokrat liderler gibi,

bir manevra olmadığında dolaydır ki, politik birlik mücadelesinde en önemli aşamalarda bir olan hareket birliğinin gerçekleştirilmesini ısrarla istiyoruz." (Dimitrov-Seçme Eslerler cilt 1 s. 267)

III. Enternasyonal 7. Kongre Raporu, yukarıdaki biçimde bir önkoşul olarak öne sürdüğü 'hareket birliği'ni, dedimiz gibi, diğer birçok koşullar arasında ve özellikle sosyal-demokrat partilere öneriyor. Bu nokta çok önemli. Çünkü TSİP, aynı şeyi Türkiye'de sosyalist hareketin birliği için bir önkoşul olarak görmektedir.

Oysa biz TSİP'i bir sosyal-demokrat parti değil, bilimsel sosyalist platform bir parti olarak görmüştük ve bu nedenle birlik görüşmeleri yapılmasında bir sakınca görmemiştik.

Türkiye sosyalist hareketinin tekleşmesi sorunu, çok önemli ve o ölçüde de ciddi bir sorun. Ciddi sorunlar ciddi yaklaşımları gerektirir. Ciddi önerileri, çözüm önerilerini gerektirir. Bu öneriler yapılmak zorunda ki sınıf mücadelesinin somut deneylerini sunduğu zengin olanaklardan da yararlanılacak gerekir. Ama faydacılığa, tahriyatçılığa düşmeden. Her olayı kendi somutunda değerlendirmek gerektiği temel ilkesinden hiç ocaun vermeden.

Bilimsel yaklaşım, bilindiği gösterdiği yaklaşımları alıp kendi keyfince, ya da o anki çıkarlarına uygun olarak kullanmak değildir. Belki de, Türkiye'de sosyalist hareketin hâlâ yapması gereken en önemli işlerden biri, bunu kafalara iyice yerleştirmek olgacak ama bunun mutlaka yapılacağı da bilinmelidir.

TSİP için böyle başlayan 'bilimsel yaklaşım' (I) in bütüne dek gelişen seyri ve izlemek gerekir. Bu yaklaşımın ve yapılan açık tahriyatın neye yönelik olduğunun çok somut olarak gösterdiği için.

Bilindiği gibi TIP ile TSİP arasında birleşme görüşmeleri sürerken, ortaya 14 Ekim seçimleri sorunu çıktı. Ve birlik sorunu TSİP için bir önkoşul. Olumlu yönde gelişen birlik

görüşmelerini sorumsuzca burada kesen TSİP, bir anda yeniden en 'birlikçi' görünme sevdasına kapıldı. Bunun için ortamı zaten yeterince 'harardı. CHP'den kopan kitleler arayışı içindeydiler. Oysa 'sol bölünmüştü'. Bunu, kendini en 'birlikçi' diye göstermek için TSİP elbette değerlendirmeliydi. Ve değerlendirdi. Ama önemli bir gelişmeyle; ilkeler tamamen bir yana bırakılarak.

18 Haziran 1979 tarihli Birlik Derğisi'nde yayınlanan '1979 Seçimlerinde CHP'nin Solundaki Güçlerin Siyasal İşbirliği İçin' yazısında sorun şöyle kaleme alınıyordu: "14 Ekim seçimlerine sosyalist hareketten katılacak iki parti bulunmaktadırlar: TSİP ve TIP. Fakat gerek genel sosyalist hareket içindeki, gerekse tüm devrimci-demokratik mücadele safharındaki siyasal çizgiler bu iki partiden ibaret değildir. TSİP, seçime göre parti olarak katılın. Ya da katılmayan soldaki tüm siyasal güçlerin ortak bir platformunun kurulmasını öngörmekte ve bu doğrultuda ısrarlı bir uğraş sürdürmektedir." (Birlik, sayı 18 s. 11)

'Soldaki tüm siyasal güçler' tanıtılmasından önce ise, yine kendi ifadeleri ile "CHP'nin solunda kalan ve mücadelede işbirliği içinde olmayarak politik güçler" tümü, hatta herhangi bir siyasi çizgi içinde yer almayan 'tutarlı devrimci, ilerici, demokratik nitelikli' kişiler giriyordu. Bunlar seçimde bir işbirliği yapabilirler, ortak bir seçim platformu oluşturabilirler. Ve tabii en önemlisi de bunun 'ısrarlı takipçisi' TSİP, bir kez daha hamyuyu önünde kendisini en 'birlikçi' gösterme fırsatına kavuşmuş olacaktı.

Bütün bunlar ne adına yapılmıştı? Seçimlerde kitlelere sosyalizmi bir alternatif olarak götürülebilmek adına. Bunun için biraraya gelecek, bir ortak seçim platformu oluşturacak seçilmiş siyasi çizgiler, kendi bağışıklıklarını koruyarak, tahriyatçılıkla ortak eylemlerde herbiri kendi hedeflerini kitlelere yaşatmaya çalışarak, hatta propaganda konusunda birbirine çok ters düşen görüşlerini kitlelere sırtıyla aktar-

arak bir seçim işbirliğini gerçekleştirilmiş olacaktı. Ve bunun adı da kitlelere 'solun' birleşmiş olduğunu göstermek, «sosyalizmi tek alternatif olarak çıkarmak» olarak kanabilyordu. İşte eylem birliği, ya da işbirliği konusunda yafatılan kafa kargaşasının vardığı nokta bu oldu. Gerisini hep birlikte izledik. TSİP, burjuva demokralarının, bir takım sözde aydınların gözünde kendini bir kez daha 'birlikçi' olarak tescil ettirme olanağına kavuşur gözüktü. Birtamam 'seçim işbirlikleri' yapıldı. 'Ortak adaylar' gösterildi. 'Ortak eylemler' düzenlendi. Seçim sonuçları ortada. Ancak TSİP yöneticileri aldıkları oyların kaçta kaçının özel olarak partilerine ya da partilerinin su ya da bu mücadele hedefine verildiğini söyleyebiliriz?

Diğer yandan, sözde -kalcı ve ileriye dönük işbirlikleri-, seçimlerden sonra sağlıksız bir tartışma haline döndü. Oyların kime ait olduğu gibi bir bakıma anlamsız ve gerçekte hiç bir olumlu adım atılmadığını gösteren tartışmalara. Bu sonuç kaçınılmazdı. Birliğin özünü bir türü kavramayabınların, bütün 'ilke' lafazanlıklarına rağmen ilkeleri devamlı olarak bir yana bırakanların varcağı başka bir yer olamazdı. Bundan sonra da aynı tutum devam ettikçe elası değildir.

Bütün bunlar yalnızca bir tek şeyin göstergesi olabilir; içsizliğin. TSİP'in bugüne kadar birlik kontusunda içten davranmadığını, konuyu sürekli kendi grupsal çıkarları için bir malzeme halinde kullanma eğiliminde olduğunu. Ve de en önemlisi ilkesizliğini. Bunlar aşılacak, bir tek konusurda adım atmak işle olanaksız.

Ama bunlar aşılacak. Aşılacak zorunda. Umulur ki, seçim sonuçları ve seçimlerden sonraki tartışmaların ortaya koyduğu somut durum, daha önceki düşünce ve davranışları bir eleştiri süzgecinden geçirip yeniden değerlendirme olanağını verir ve bugünkü durumü aşmaya yardımcı olur.

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

Emperyalizmin Barış Korkusu ve Tezgâhlanan Yeni Oyunlar

NATO'nun savunma ve dışişleri bakanlarının Aralık ayında Brüksel'de yapacakları toplantı ABD ve Avrupalı müttefikleri arasında yeni bir hesaplaşmaya sahne olacak. Gündemdeki en önemli konu ABD'nin yapacağı orta menzilli füzelerin Avrupa ülkelerine yerleştirilip yerleştirilmemesi. Bu füzeler Avrupa ülkelerinden Sovyetler Birliği'ni ateş altında tutacak nitelikte. Füzelere yapan ABD firması Aralık toplantısında alınacak kararları merakla beklerken, konu özellikle Federal Almanya'da büyük tartışmalara yol açıyor. Şimdiye kadar Avrupa'da ABD'nin en sadık müttefiki olarak ortaya çıkan Federal Almanya, 1980 genel seçimlerini etkileyecek roketler konusunda birtakım kuşkuvarı daha şimdiden dile getirmeye başladı. Şansölye Schmidt'in Sosyal Demokrat Partisinin sol kanadı, NATO'nun diğer Avrupalı müttefikleri ile birlikte, orta menzilli füzelerin Orta Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı çıkıyor. Buna karşılık ABD, Sovyetlerle yürütülen silahsızlanma görüşmelerinde sağlanacak başarıyı ancak Orta Avrupa'nın silahlandırılmasına bağlıyor. Schmidt ise minareye kılıfı hemen hazırlayıp, Amerikan füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine izin verileceğini açıkladı. Ancak bunun için Schmidt'in ileri sürdüğü iki koşul var. Federal Almanya'nın bu tür davranışının tüm diğer NATO müttefiklerince desteklenmesi ve Amerikan füzelerinin Federal Almanya dışında nükleer güce sahip olmayan bir başka NATO ülkesinin topraklarına daha yerleştirilmesi. Bu ülkenin hangisi olacağı Aralık ayındaki toplantıda kararlaştırılacak. Ancak NATO müttefikleri arasında teslimiyetçi politikasıyla Türkiye'nin Aralık toplantısında ABD'nin yeni dayatmalarına hedef olacağını kestirmek pek güç değil. Böylece Amerikan emperyalizmi bir taşla iki kuş vurmuş olacak. Hem bir süreden beri Türkiye ile sosyalist ülkeler arasında gelişen ilişkileri önleyecek, hem de sadık müttefiki Schmidt'in koşulunu yerine getirecek.

Amerikan emperyalizminin Batı Avrupalı müttefiklerine ilişkin hesapları böyle. Amerikan emperyalizminin hesapları bununla da kalmıyor. Eylül ayı içinde ABD Savunma Bakanı Harold Brown'un Pekin'e yaptığı ani gezi de emperyalizmin, gerginlikleri sürekli artırma politikasının bir bölümünü oluşturdu. Brown'un bu gezisinde Çin silahlı kuvvetlerinin nasıl modernleştirileceği üzerinde duruldu. Şimdilik Çin'in savunma harcamalarının bütçesinin dörtte birine çıkarılması ile yetinildi. Çin'in Amerika'ya silah tedarikleri için çok çekici bir pazar olduğu açık. Bu olanağı sonuna kadar kullanmak isteyen ABD yönetimi, Başkan Yardımcısı Walter Mondale'in ağzından Pekin'de Ağustos ayında Çin'in savunmasının «bir Amerikan meselesi» olduğunu açıkladı.

Amerikan emperyalizminin hesapları böyleyken, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Leonid I. Brejnev, Berlin'de yaptığı konuşmada, Avrupa'daki sosyalist ülkelerin topraklarında nükleer füze bulundurmadıklarını, üstelik Orta Avrupa'daki Sovyet askeri gücünü, tek tarafı olarak 20.900 asker ve 1.000 tank; azaltma kararını aldıklarını açıkladı.

Brejnev, «Sovyetler Birliği Savunma Konseyi'nin Başkanı olarak kesinlikle söyleyebilirim ki, son on yıl içinde Sovyetler Birliği'nin Avrupa kıtasındaki bölgelerinde nükleer silah taşıyıcılarına bir roket, bir uçak bile eklemedik. Ayrıca Sovyetler Birliği'nin batı bölgelerinde bulunan orta menzilli roketleri bugünkü düzeylerinden daha aşağıya düşürmeye de hazırız.» dedi.

Brejnev'in konuşmasından hemen sonra Demokratik Alman Cumhuriyeti diplomatları, Devlet Başkanı Erich Honecker'ini bu yıl, Federal Alman Şansölyesi Helmut Schmidt ile yapacağı görüşmede gündeme iki Almanya'nın karşılıklı olarak silahsızlanma konusundan da alınmasını istediğini bildirdiler. Ancak, Schmidt'in NATO'nun Aralık ayı toplantısından önce Honecker ile buluşmayacağı da biliniyor. Bunun

nedeni Schmidt'in, NATO toplantısında alınan kararların ışığında Honecker ile görüşmek istemesi.

Çünkü dünya sosyalist sisteminin sürdürdüğü barış politikası karşısında NATO'cular yeni yeni bahaneler icat etmek zorundalar. Dünya sosyalist sisteminin son barış önerileri, emperyalist bloku yeni bir açmazın içine sürükledi. Bu barış önerilerinin de Aralık ayı toplantısında ele alınacağı kuşkusuz. Ancak ne olursa olsun, emperyalist blok sürdürdüğü gerginlik politikasından vazgeçmeyecek. Çünkü bu politika, sistemin vazgeçilmez bir ögesi.

1976 seçim kampanyasında ABD'nin savunma harcamalarını yılda 5 ilâ 7 milyar dolar kısacağını ilan eden Carter, tam aksine bu harcamaları yılda 8 ilâ 10 milyar dolar artırmak zorunda kaldı. 1980 mali yılı için ABD'nin doğrudan savunma harcamalarının 141 milyar dolar olacağı tahmin ediyor Savunma, ya da daha doğrusu silahlanmaya yönelik tüm harcamaların ise 400 milyar doları çoktan geçtiği biliniyor. ABD diplomatlarına göre bu ölçüde silahlanmaya yatırılan paraların nedeni «Sovyet tehdidi». Aslında gerçek basit. Bu para Amerikan ekonomisinin yürümesi için gerekli. Bundan dolayı 33 milyar dolarlık bir MX füzelere projesi için Kongre ve Beyaz Saray onay veriyor. Bu pahalı oyuncak yalnızca yapımını sermaye çevrelerini sevindirmek için yapılacak. MX Sistemi 20 kilometrelik, yuvarlak bir pist üzerinde hareket edebilen bir füze rampası ile bu pistin çevresinde füzenin gizlenileceği 23 kadar silodan oluşuyor. Temel düşünce füzenin hangi siloda olduğunu anlamaması ve dolayısıyla tahrip edilememesi. Şimdilik ABD bu sistemden 200 tane yapacak ve Amerikan halkı bunun için silah yapımalarına 33 milyar dolar ödeyecek. Oysa askerî uzmanlar, Amerikan stratejik füze sistemlerinden yalnızca yüzde 25'inin sabit konumlu olduğunu, geri kalan yüzde 75'ini denizden ve havadan kullanıldığını işaret ederek, MX sisteminin Amerika'ya önemli bir vurucu güç üstünlüğü sağlayamayacağını söylüyorlar.

ABD Kongresi'nin geçen ay onayladığı 2.1 milyar dolarlık yeni bir nükleer uçak gemisi yapımı —bu para ABD'nin ünlü tekellerinden Tacono'ya gidecek— Lockheed'e verilen 524 milyon dolarlık 82 Trident roketi yapımı projesi de askerî gerekçelerden çok ekonomik nedenlere dayanıyor.

Bu öylesine açık ki, başta sözünü ettiğimiz NATO'nun Avrupalı müttefiklerinin topraklarına yerleştirilmesi hesaplanan orta menzilli füzelerin yapımını ABD Kongresi'nin, şimdiki moda olan deyim ile, hem SALT 2 taraftarı üyeleri, hem de SALT 2 aleyhtarı üyeleri onaylıyorlar. Yalnız onların da bir koşulları var: NATO'nun Aralık toplantısında Avrupalı müttefiklerini bu füzelere kabul etmeleri; yani satış garantisi.

Amerikalı ekonomi profesörü Robert Carey ile yapılan ve 1961 yılına sonlarında New York Herald Tribune gazetesinde yayınlanan bir söyleşi bugün de geçerliliğini —hem de artırarak— koruyor.

Gazeteci beyaz saçlı profesöre soruyor:

«Sonsuz savunma harcamalarımıza rağmen yüzde 7'yi bulan işsizliğimizin oranını bir türlü azaltamadık, eğer birden bire barış patlak verirse halimiz ne olur?»

Prof. Carey gülererek cevap veriyor:

«Barışın patlak vermesi son derece uzak bir olasılık. Ama böyle bir şey olursa, ekonomimiz hapa yutar ve her şey gümbürtüye gider.»

Emperyalist bloku, dünya sosyalist sisteminin barış politikasından, ölümünden korkar gibi korkmaları işte bundan. Ama bu korkunun ecele faydası olup olmadığını tarihi durdurulamaz akışı gösterecek.